

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

X. De intensione quatenus resistentiæ obnoxias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

qui lapidem frigidum manu apprehendit, reactio tandem aliquando cessat, & manum nostram amplius non frigeri experimur: vnde toto eo tempore, quo durat reactio, & repassio inter lignum, & ignem, ignis lignum calefacere nequit, sicut argumento facto conuincitur. Ceterum cum cessat reactio, & lignum igni tandem succumbit, tunc non erit cur ignis calorem vt octo in lignum imprimere nequeat.

62. Opponunt vterius: si ignis accendatur in vertice alicuius montis niue cooperti; sanè inter niuem & ignem ea parte qua se contingunt non poterit dari reactio: alias vna eademque pars ignis summum calorem, & simul aliquem frigoris gradum habebit: hunc videlicet per reactionem ignis: illum autem, vi aliarum partium ignis, quæ non est cur in eodem subiecto tantundem caloris producat, quantum frigoris in eo nix continua producit. Respondeo: cum ignis per reactionem niuis aliquantulum frigeat, & vltimo caloris gradu deiicitur, in eodem instanti accipere non posse à reliquis partibus ignis eundem vltimum caloris gradum, quem amisit: alias eum simul haberet, & non haberet: quare non nisi in instanti sequenti ignis potest vincere niuem, & partem ab ea frige factam ad suum calorem restituere.

CAPVT X.

De intensione quatenus resistentia obnoxia?

63. **R**esistentia qualitativis intensi à se inuicem fieri solita duplex est, positiua nimirum ac negatiua: resistentia positiua cum reactione supra explicata coincidit, & est, qua passum impressione qualitatis contrariæ se ab agente tueretur, vt cum calida frigidis, humida siccis remittuntur, resistentia negatiua est, qua passum absque vllius qualitatis productione agenti obstitit: qua ratione, si cælum formaliter frigidum non est, ab igne elementari se defendit. Prior resistentia à nullo non admittitur: posterior verò, resistentia ab aliquibus negata præsertim in substantiis sublunariis hunc tamen in modum probatur: cum calidum, & frigidum applicantur, non semper durat vtrunque reactio, & repassio; sed aliquando cessat: tum videlicet, cum vna qualitas nimis augetur, altera verò nimis diminuitur aut absolute, aut respectu subiecti, cui debita est: ergo post aliquod spatium temporis nec calidum in frigidum, nec è contra aliquid operatur: tunc autem vtrumvis alteri resistit; propterea enim ab altero nihil patitur, quia ei resistit; at alterutrum alteri non resistit per resistentiam positiuam in actione positam: ergo per solam resistentiam negatiuam, siue per quandam exigentiam negatiuam, qua alterum ab altero nihil amplius pati postulat.

64. Rursus cum calidum vt septem, & frigidum vt septem opponuntur, & in instanti B. sequenti alterum ab altero vnum gradum frigiditatis, vnumque etiam caloris accipit; idcirco eum solum, & non plures accipit, quia pro priori naturæ resistit alterutrum contrario suo: at non-

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

dum per resistentiam positiuam: ergo per solam resistentiam negatiuam: maior conspicua est: minor suadetur: quia pro illo priori calidum non producit in contrario suo calorem; sed solum pro posteriori signo naturæ, in quo ab eo frigiditatem recipit: at productio caloris est resistentia positiua: ergo pro illo priori nulla datur resistentia positiua: proxima maior probatur: namque si calidum prius naturæ calorem ageret in contrario suo, quam frigiditatem ab ea repateretur, parique ratione frigidum prius naturæ produceret frigiditatem in subiecto calido, quam ab eo calorem reciperet, productio caloris, ac productio frigoris mutuo, ac vicissim se natura producerent: alterutra enim productio est reactio, & alterutra est repassio: vnde si reactio est prior repassione à se distincta, sanè alterutra productio alia prior natura erit.

Tertio ab aliquibus eademmet resistentia probatur: quia ferrum cultro resistit, ne ab eo scindatur: at non per impressionem alicuius qualitatis contrariæ: ferrum enim ferro contrarium non est, nullumque simile in aliud simile qualitates destructiuas imprimat: ergo ferrum cultro non positiuè; sed negatiuè resistit. Hoc argumentum, quamuis probabile sit, probabile tamen est, ferrum cultro imprimere impulsu contrarium, quo eius aciem retundat, atque à se auertat: haud aliter ac pila à pariete quantumlibet immota repellitur.

Porro autem hæc resistentia negatiua in aliquo rerum ordine efficere potest, vt subiectum in fine vnius horæ verbi gratia aliquid ab agente patiatur, à quo in toto spatio antecedenti nihil omnino perpeffum fuit. Ratio est, quia etsi virtus agentis in quouis instanti eius spatij eadem sit, nullumque augmentum recipiat, parique ratione resistentia negatiua passi ab eius entitate, & exigentia indistincta, semper eadem sit: ceterum nec agens est potens in illud passum, nec passum resistit ei agenti pro omni & quouis instanti eius spatij, sed tantum pro aliquibus. Sic materia in instanti, quo habet vnam formam, aliam etiam ad quam magis disposita est, postulat; non tamen pro eo instanti; sed pro alio. Sic etiam volitio Dei efficax terminata ad existentiam Angeli in quouis instanti, non tamen pro quouis eam decernit, atque efficaciter producit. Quamuis autem huiusmodi resistentia negatiua possibilis sit, eam tamen actu dari nequitquam crediderim, quin potius cum Themistio lib. 7. physic. & aliis probabilius arbitror, lapidem positum supra asserem, etsi eum continuò non frangat, eum tamen ad fractionem per qualitates contrarias disponere: & stillas, quæ affluendo casu excauant lapidem continuò disponere ad scissionem, etsi eum continuò non scindant, neque singulis stillicidiis seorsim sua ramenta respondeant.
